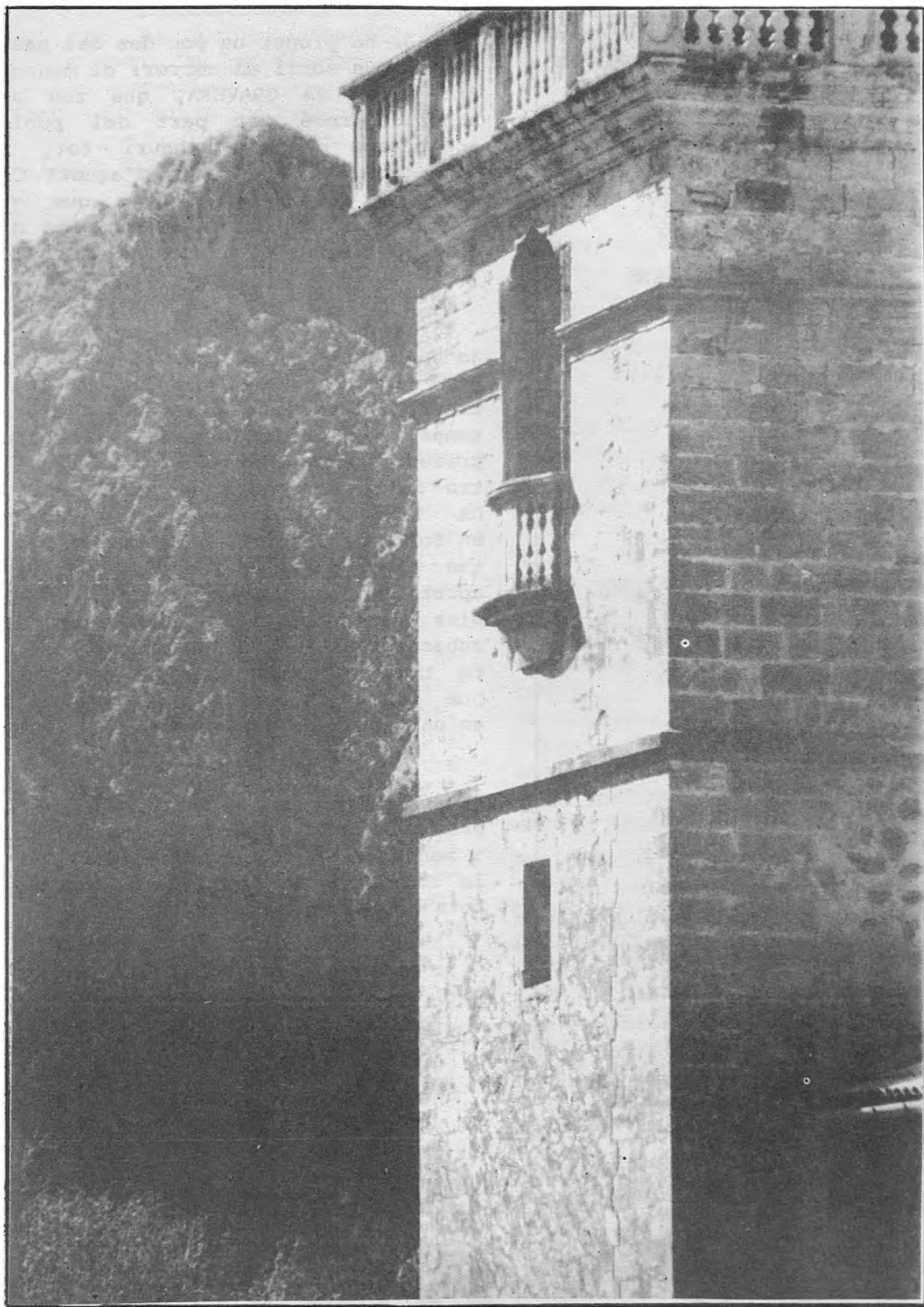

es castellet

es castellet

Editat pel

COL·LECTIU CULTURAL
SITJA.

Depòsit legal: PM 779 - 1982

CORRESPONDÈNCIA:

Apartat de Correus 13.
Mestre Colom, 9.
B U N Y O L A

CONSELL DE REDACCIÓ

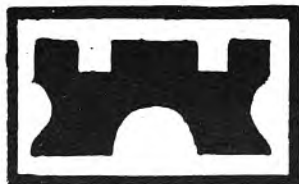
Jaume Mateu Martí.
Bàrbara Suau Font.
Miquel Clar Oliver.
Mª Antònia Mateu
Margalida Colom.
Jaume Mateu Batle.

COL·LABORADORS:

Jaume Mateu Conti.
Carlos Tersero.
Jovenets 3ª Edat.

**ELS ARTICLES FIRMATS EN AQUESTA
REVISTA SOLS EXPRESSEN L'OPINIÓ
DÈLS SEUS AUTORS.**

Impresa a Apóstol y Civilizador.

EDITORIAL

Ja ha plogut un poc des del passat número que sortí al carrer: el monogràfic sobre SA GRAVERA, que tan bona acollida rebé per part del públic; en quatre dies s'exhaurí tot, fet sense precedents d'ençà d'aquest Consell de Redacció, es veu que quan hi ha brou la gent es mulla. Des d'aquestes línies, el nostre agraïment!

Ara, aquest número, que nosaltres ja anomenam "el maleït", en tant que sembla que no hi ha manera de treure'l i tot són entrebancs i contratemps, a part de la temàtica habitual presenta una nova aportació, l'extra dels guardonats en el II CONCURS DE REDACCIÓ **Es Castellet**, presentat en forma de llibret, esperam que tenguí tan bona acollida com l'anterior i aprofitam per demanar disculpes als nins participants i als lectors i subscriptors en general que des de fa tan de temps esperen que surti. Que ningú es pensi que hem entrat en una època de decadència!

El fet que el preu pugui a 125 ptes és per qüestions deficitàries i mancances tècniques que facilitarien la confecció de la revista. Ben segur tots ho entendreu!

NOTICIARI

* Campanya de recollida d'oli i sardines per al poble saharià. El nostre Ajuntament va fer d'intermediari entre els bunyolins que volgueren col·laborar. El poble no va respondre com hagués estat d'esperar. Hi ha solidaritat a Bunyola?.

* La Comissió d'Urbanisme i Medi Ambient del nostre Ajuntament ha distribuït uns fulls informant sobre el PLA DE MILLORA DE LES FAÇANES, amb dit pla, el promotor de les obres només pagarà un 33% de les obres. Informau-vos a l'Ajuntament (la cera s'ha d'aprofitar quan cau).

* Dia 8 d'octubre es sortejaren els colls de Sa Comuna entre els qui prèviament s'havien inscrit i pagant 200 pessetes. És ben just que qui treu un profit particular d'una cosa de tots es fregui un poc la butxaca.

* Dins el marc de les festes de Sant Mateu es va fer la subhasta d'obres pictòriques de famosos artistes. Es va treure una important suma a benefici de l'Associació de Veïns en Defensa del Paisatge que lluita en contra de la instal·lació de sa gravera a s'Estremera. Bunyola estarà d'enhorabona si no s'instala la gravillera dins el seu terme.

* Festival de Música: el tradicional concert de l'Orquestra Ciutat de Palma i la Coral Polifònica de Bunyola el dia de Sant Mateu inaugurarà el IV Fèstival de Música de Bunyola que concluirà el proper dissabte dia 5 de novembre. Concerts que compten amb un quans seguidors de Bunyola i amb molts de fora vila. Serà fals el tòpic de que a Bunyola hi ha molta afició musical i molta cultura??.

* La nit de verges del 20 al 21 d'octubre com és tradició a Mallorca es nit de serenates. Hi ha un grup de joves que des de fa anys es cuiden de que la cosa surti de lo millor.

* Encara no se sap quan, però ben aviat esperam que sortirà al carrer un butlletí informatiu on es donarà compte de tots els afers del nostre Ajuntament: acords, normativa, convocatòries, etc. Esperam que sigui profitós per a tots.

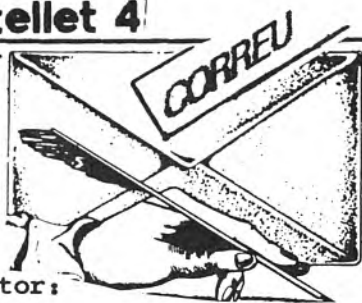
* Pareix que a partir d'ara els bunyolins haurem d'ingressar més doblers a les arques municipals; sí, Bunyola deixarà d'ésser el paradís fiscal que fins ara havia estat ja que s'ha aprovat la implantació de l'impost de Plusvàlua, ha augmentat el percentatge a pagar per a la concessió de llicències d'obra (d'un 1% s'ha passat a un 2%) i es regulen de bell nou les tarifes pel consum d'aigua: tothom haurà de pagar una quantitat en concepte de manteniment apart del consum d'aigua, però en canvi el mínim desapareix i si es consumeix més de 50 m3 la tarifa augmentarà progressivament.

* També ben aviat, el nostre Ajuntament comptarà amb nous treballadors: dos netejadors municipals, un llampista, un auxiliar administratiu i un assistent social. Les places de netejadors ja estan cobertes, les de llampista, auxiliar administratiu i assistent social encara estan per decidir.

En el proper número vos informarem extensament respecte a la feina que durà a terme l'assistent social. Pensam que el projecte de feina és prou rellevant i mereix especial atenció.

* El passat dia 13 d'octubre va sortir a informació pública l'informe sobre l'explotació d'àrids a S'Estremera Vella. El termini per presentar alegacions acaba dia 31 d'octubre.

* S'ha acabat la 3ª fase de la construcció del CASAL DE CULTURA I RESIDÈNCIA D'ANCIANS, malgrat tot però i després d'haver fet una sèrie de modificacions no previstes (posar banys dins cada dormitori, timbres) s'ha sol·licitat una subvenció per a una 3ª fase suplementària per tal de poder acabar tot el que es tenia previst (acabar la resi-

Sr. Director:

Davant el trasllat a Palmanyola d'una mestra de ler d'EGB, des del Col·legi Mestre Colom, per decisió de la Direcció Provincial del Ministeri d'Educació i Ciència, han circulat per Bunyola tota casta de rumors i comentaris mal intencionats acusant, entre d'altres coses, a aquesta A.P.A. de ser la responsable de tot.

Afortunadament tot el poble ja sap d'on han sortit totes aquestes calumnies per desprestigiar a l'equip directiu del col·legi i a aquesta Associació. Un ésser que té por a ambdós. El més lamentable és que s'hagi enganat a mares i pares de bona fe, que s'han vist involucrats en aquest trist incident.

Aquesta Associació vol fer una cridada a tots els pares i mares perquè a partir d'ara no es deixin enganar per rumors i davant un problema venguin directament a informar-se a l'A.P.A.

Volem deixar ben clar que és aquest un assumpte del Ministeri i no una jugada bruta de l'A.P.A. ja que no és aquesta la nostra manera d'actuar.

Atentament,

Isidre Mateu Alomar.
President de l'A.P.A.

OPINIÓ

Sembla que al Col·legi Públic de Bunyola una altra vegada han bufat els vents de la discòrdia. La incorporació d'una professora assignada a una plaça en propietat pel Ministeri d'Educació, al començament del curs escolar, que, a més de ser de fora de Mallorca i no saber la nostra llengua manifestà que no tenia massa pressa per aprendre-la, encetà de nou la qüestió del procés de normalització del català i encengué l'animositat dels més foguers.

Si ens atenem als fets, l'assumpte sembla senzill. El Ministeri, o la Delagació Provincial, ens envia un professional que ha de formar i educar als nostres infants en tot allò que els hi ajudi a adaptar-se i desenvolupar-se millor en el medi que els hi és habitual; emperò resulta que, per circumstàncies de les que no té cap culpa la professora, el que s'ha establert com a mètode d'ensenyament inclou i exigeix el coneixement de la llengua autòctona, exigència que no pot ésser satisfeta per la nova professora ja que no la coneix.

Els intents de refer la confusió inicial provocada, sembla, pel propi Ministeri, obliguen a aquest a prendre una sèrie de decisions que van des de l'intent de traslladar-la a altres escoles fins a enviar un inspector i assignar, finalment una nova professora interina per al curs actual, en espera, suposam, que el temps, que tot ho

A BUNYOLA

BANCA MARCH

cura, arregli també aquest embolic.

Entre el començament i la fi de tots els fets, emperò, es produeixen molts esdeveniments: La resta dels professors prenen posicions, els pares dels nins afectats (els del primer curs d'EGB) es reuneixen i el poble, la gent en general, pren partit per una o altra de les teories explicatives que corren com el vent de cantonada en cantonada.

Segons ens consta, els pares es reuniren el propassat dia 13 amb el Consell de Direcció de l'Escola, i les explicacions i el diàleg potser desferen malentesos i aclariren, de moment, la situació. Aquesta, aleshores, sembla ésser la següent: El projecte de normalització de la llengua al primer cicle d'EGB (pàrvuls, 1er i 2on d'EGB), aprovat pel Claustre i el Consell Escolar, es mantén; la professora venguda de fora ocupa la plaça en propietat i no s'ha incorporat al lloc de feina designat pel Ministeri, pel que es troba en situació irregular; el seu lloc de feina a Bunyola s'ha ocupat per una professora interina per al curs 1988-89, nadiua i amb coneixements de la llengua.

M.C.

lletra menuda

B R I N D I S

Aixec la meva copa mesella de bon cava català i convit a tothom a brindar per l'èxit assolit per les festes de Sant Mateu '88 i per les que ja es comencen a preparar, amb entusiasme per l'any que vé, salut!

Com en els contes: tot acaba bé per molt envitricollada que es posi la trama. I, com en tots els esdeveniments de certa importància, cal fer anàlisi final un cop curada la ressaca i haver deixat reposar els olis d'allò del que "hagués pogut ser i ha estat llufa".

Som del parer que totes les festes santmateueres són iguals, que mai festegen a grat de tothom perquè són un calc unes de les altres i que la vida és un embut que tothom se'l disputa. Venc a dir que, per a mi, les festes de Sant Mateu només serveixen d'excusa per fer un programa de festes que també és informació econòmica de La Sala, per complir un expedient i perquè el batle pugui dir dues paraules de presentació convidant tothom, fills propis, adoptius, amics, coneguts, simpatitzants i altres espècies humanes a les celebracions.

Als Santmateus els manca molta d'imaginació i que no em venguin ara a dir-me que, idò prepara-les tu, a les festes, perquè tampoc en vaig sobrat, d'inventiva; però m'agrada que me'n donin. No vull ni les berbernes milionàries de Felanitx ni la tumultuosa revetla de Sant Sebastià ciutadana i a mi m'agradaria una cosa rabiosament bunyolina. ¿Com? no ho sé: polítics i pensants té el poble.

A mi, que em setgen els fantasmes i m'agrada barallar-me amb les bubotes pròpies i alienes, les festes d'enguany que més m'han agradat han estat les que no s'han celebrat: el tir a guàtleres i el lamentable espectacle de la "fiesta brava". Indubtablement el triomf d'aquesta no inclusió en el programa de festes, només és atribuïble a Pere J. Brunet. Aixec, idò, la meva copa per Pere J. i, encara que es senti el tuf insuportable de la petulància per l'enfrontament dialèctic que aquest mesquinet Marçal mantingué amb ell: alguna cosa deu haver tengut què veure amb aquestes no celebracions. Salut per tots!

marçal

**COOPERATIVA
NTRA. SRA. DE LES NEUS**

varietat d'articles de consum diari
preus ajustats al màxim

Los malpensados y criticones desian
(fins quin punt arriba es xafarderisme)
que el ayuntamiento habia hecho llover,
jo ni ploure vagi veure, ni fred vaig
tenir, saps que ho eren de maques ses
veltades de musica mallorquina, mis
visy, brothers i cia sa gentada que
hi havia quedava fins que tot acabava
i aun querian más? Ara, nada como el
dia del Santo Patrón, seguramente, será
este dia de este anyo recordado con
orgullo durante generaciones, porque
jo, que no m'havia colgat i acabava
de berenar un bon rebentat vaig quedar
esglaiat.... quinientos músicos ¡Que
bandal venidos a Bunyola expresamente
desde Valencia marchaban al paso de
los sones de una fastuosa fanfarria
en majestuoso pasacalles que abría
la Policía Municipal Montada vestida
con sus mejores galas. De sa misa en
honor del Sant no dic res porque nomes
entrar un que feia olor de cera i d'aigua
benida me desalojo a la fuerza del
templo llamandome borracho i pocaver-
gonya, i es dia de Sant Mateuet m'han
dit que va estar molt bé, yo me aserque
por la plaza y me llovio una buteta
d'aigua por la cabesa i bebi un poco
sin querer, res sa buteta d'aigua me
va fer mal a sa buteta y tuve kque ser
ido a mi casa a dormir para relatar
las crónicas, al dia siguiente que per
aixó me paguen.

I és que no n'hi ha per
menos, festes com ses d'enguanay, segura-
sarem con un pseudo Sant Mateuet amb
la orquestrina d'Alгада, botifarrons,
coca i vi de franc; aquí la cagamos,
el vino de gratis ha sido la causa de
que haya disfrutado com un ninet de
eses festes, mucho vino. Y per es vi
hem passat unas fiestas calurosas perque
enguanay no se mojo el paperin de colores,

Amigos lectores, me perdona-
rais si escribo en castellomallorquí
sobre ses festes passades coques menjades
pero los vapors etilics del alcohol
de la borrachera que me han producido
estas fiestas han cortosircuitado mis
circuitos i no soy el capas de transcri-
bir ordenadamente lo que bulle bajo
es meu capell.

FESTES PASSADES... BEN CRITICADES!

Es campanar té plorera
per s'ofensa que ha rebut,
l'any mil nou-cents vuitanta-vuit
no li posaren sa bandera
Diuen que fou un descuit.
Qui vol tenir comandera
no ha de tenir es cap buit.

Es descuit marcà es destí
i arreu va anar malament,
començant p'es paperí,
que sols a mitjan camí
caigué una pluja valent,
que més tard se repetí,
el paper se va esveir
però es pagès ben content.

Es conjunts de sa Berbena
foren de lo més fluixet,
un deixat, s'altre baratet
que qualsevol marxa frena,
i per compondre es paquet
l'hivern aquella nit s'estrena
i ni ballant fugia es fred.

Sa festa des caçadors
fou de trofeus i polvorera.
Potser dins sa bandolera
no hi hagi pel ni plomissó
però dins s'aparador
es trofeus faran mirera.
Si segueix sa progressió
de trofeus i pols enrera
quan ja no tenguin racó
los posaran dins sa gelera.

S'homenatge a n'es majors
fou hermós de veritat,
el carrer ben emmurtat,
el matí clar i gojós,
els vells ben acompanyats
de músics, balls i senyors,
es discursos bons o millors
que es que feren l'any passat.
Els regals que els han donat
anau alerta a tastar-los.

El dia de Sant Mateu
hi va haver un "passacarrers"
que fou tan trist i tan greu
com no el veureu mai més.
Cinc allots mitjos pussers,
tres trompetes, dos tamborers
redobaven tal meu-meu
que ni es municipal de peu
ho podia aguantar més.
Quin espectacle Déu meu
sense que ningú ho meresqués!

De la funció teatral,
que sempre du espectació,
no direm ni bé ni mal.
Regular l'actuació
des conjunt en general.
En quant a sa decoració
un poc massa funcional,
el vestuari essent genial
no hi lligava de lo millor.

Dins l'aspecte cultural
hi va haver de tot i bo.
Llibres, exposicions,
concursos i recitals,
i lo més alt i lo millor
el concert d'orquestra i coral.

Dins la plaça el ball de bot
fou hermós en tot detall.
Lo únic que mos fe mal
fou es crits des locutor
per animar qualche ball
això és molt poc formal
dins aquests balls d'antigor.

Es vespre de Sant Mateuet,
festa de s'aigó i des foc,
més d'un se va trobar estret
per mirar de massa a prop,
perquè malgrat prendre es trot
feia més via es couet.
Era de veure aquell joc
de xispes, trons i xiulets
i el jovent que de galop
tirava aigua a tot indret
i sense tenir gens de set
havies de tastar es xarop.
Ses veinades d'aquell lloc
també en daren de brouet.

Encara dins es tinter
hi ha coses per contar,
però ja per acabar
una súplica vui fer:
Déu faci que l'any que ve
sobre el campanar estimat
vegem lluir sa bandera,
ella mos dirà riolera,
que Sant Mateu ha arribat
i que mos desitja i espera
que el visquem il·lusionats
amb el cors ben eixemplats
i amb billets dins sa cartera.

Molts d'anys

Jaume Mateu Conti

L'ASSOCIACIÓ DE VEINATS DE BUNYOLA: DE L'ABISME A L'ESPERANÇA.

El passat dia 8 de juliol, quedà legalment constituïda l'Associació de Veïnats de Bunyola en defensa del paisatge, una nova entitat tan necessària com contestada, que ha nascut arredossada en l'amenaça d'instal·lació, per part de Prebetong, d'una nova gravera a la possessió de s'Estremera.

El President d'aquesta Associació és en Miquel Pujol, una persona educadíssima, cauta, culta, esperançada, hàbil i de dialèctica seductora amb qui aquesta revista mantingué l'entrevista que segueix.

zament que ha tengut el tema fins ara per part del poble, en aquests moments, és important que es mantengui. No només ens hem de mobilitzar per manifestar públicament el nostre desacord davant l'Ajuntament: ara és el moment d'anar per escrit davant la Conselleria d'Obres Públiques a deixar ben clar, que per moltes raons no volem sa gravera. Repetesc ara és un moment crític i molt important per guanyar. No seria lògic declarar d'interès social unes obres que un altre poble, Establiments, es vol llevar de damunt, precisament per ser nocives socialment. Seria una paradoxa, un contra-sentit, és anti-natural que declarin d'interès social unes obres que la voluntat majoritària de la comunitat que ha de rebre les conseqüències de les obres rebutja.

E.C. PER MOLTS, TAN INDIGNANT ÉS ----- SABER QUE ENS VOLEN ENDOSSAR UNA GRAVERA COM L'ACTITUD DE L'AJUNTAMENT EN EL COMENÇAMENT DE TOT AQUEST AFER, ¿QUÈ EN PENSA?

P. En la primera decisió de l'Ajuntament hi va haver una mala actuació que gràcies a la pressió popular va haver de canviar. Se parteix d'un "error", voluntari o no, que afortunadament es va poder rectificar. Ara bé, pens que en aquests moments no convé a ningú difi-

E.C. SENYOR PUJOL, ¿COM ESTÀ ACTUALMENT EL TEMA DE SA GRAVERA?

Pujol. Segons les darreres notícies fresques, d'aquí a deu o quinze dies sortirà a informació pública, la qual cosa vol dir que tenim aquest temps per presentar les oportunes alegacions. És un moment crític, per tant.,

E.C. ¿CREU QUE ELS QUI NO VOLEM LA GRAVERA PODEM ESTAR ESPERANÇATS?

P. Sí, crec que tot el poble ha d'estar esperançats. Amb tot el moviment popular que hi ha hagut, i si podem recollir unes tres-centes alegacions, guanyarem, n'estic convençut. Ara bé: s'han de recollir aquestes alegacions. El recol-

cultar l'acció de l'Ajuntament. Són moments per anar molt units Ajuntament, Associació, poble... per lluitar contra el que ens ve damunt.

E.C. ALGUNES VEUS, AMB NO MASSA BONES INTENCIONS, DIUEN QUE LES INFLUÈNCIES DEL SENYOR PUJOL I D'ALTRES AFECTATS DIRECTÍSSIMS, ACONSEGUÏREN PER RECTIFICAR LA PRIMERA DECISIÓ PRESA PER LA COMISSIÓ DE GOVERN.

P. Cap influència: els partits polítics avui, reaccionen per influències dels mitjans de comunicació i per manifestacions populars, ni influències individuals o personals ni res. En aquest cas, els més directament afectats hem tengut la sort, això sí, l'habilitat o la capacitat de maniobra necessària per conscienciar la gent sobre aquest tema. I quan hem convocat qualche acte, la gent ha respost i això ha estat lo més important: presentar al batle 1.500 firmes i anar-hi recolzats per una majoria molt significativa del poble.

E.C. L'ASSOCIACIÓ DE VEINATS QUE VOSTÈ PRESIDEIX ES DECLARA EN DEFENSA DEL PAISATGE", SIGNIFICA AIXÒ QUE VETLLARAN ESPECIALMENT L'URBANISME QUE, AMB TOTA SEGURETAT, ÉS QUI MÉS ESPENYA EL PAISATGE?

P. Dins els objectius de l'A.V., el més important, el primer de tots, el més imminent, és el de la gravera. El segon, que aquesta gravera no es posi a cap altre lloc del terme de Bunyola, perquè hem de tenir en compte que el Pla de Graveres és a punt de redactar-se i també ens pot afectar. Per això, el tema de sa gravera serà una lluita continuada: si ho han intentat una vegada ho intentaran moltes més. A part d'aquests dos objectius primordials, l'A.V. vol aconseguir tots aquells objectius que beneficiïn al poble, i dins aquesta voluntat hi caben perfectament accions que intentin posar fre a totes les infraccions urbanístiques. Passa, però, com deia, que en aquests moments ens absorbeix molt de temps el tema de sa gravera que, com també dic, és d'una urgència vital. La nostra idea, no obstant no és deixar morir l'A.V. una vegada que això estigui arreglat si és que

ho podem arreglar: la nostra intenció és mantenir-la viva. D'una A.V. se'n poden treure molts de beneficis, primer perquè és una força reconeguda oficialment i té entitat pròpia per discutir, negociar, etc., en definitiva defensar uns interessos comuns. Encara que ens diguem "en defensa del paisatge", en realitat, sortim en defensa dels bunyolins en general.

E.C. ¿AMB QUANTS D'ASSOCIATS COMPTEN, DE MOMENT?

P. En aquests moments, si mal no record, som cent vint-i-cinc membres, que en realitat són famílies. No obstant som en període de recaptació de socis i per tant esperam ésser molts més: no veig cap obstacle que impedisqui ser molts qui participin de les nostres idees. I en aquets instants hem de comptar amb el major número possible de persones.

E.C. ¿I QUANT A LES ALLEGACIONS?

P. Bé, nosaltres formam part de la Comissió de l'Ajuntament. Aleshores estam pendents de rebre els informes que hem demanat (Emaya, Conselleria de Sanitat, informes geològics, Insalud) Una vegada haver-los rebuts, l'Ajuntament prepararà les alegacions, i l'A.V., prepararà les pròpies. Pens que, com a mínim, tots els associats i tota la resta que sent com nosaltres, hauriem de presentar unes tres-centes alegacions personals. I crec que es poden aconseguir.

E.C. SI UN PARTICULAR QUE NO PERTANY A L'A.V. VOL ALLEGAR, ¿COM HO HA DE FER I A TRAVÉS DE QUI?

P. Pot fer-ho particularment, no hi ha dubte. No obstant la nostra associació s'ofereix als associats i als que no ho són a ajudar-los, facilitant-los el model jurídic, una espècie d'instància que és, en definitiva, l'alegació. La nostra intenció és facilitar la feina a tothom.

E.C. TANT L'EXPOSICIÓ I POSTERIOR SUBHASTA D'OBRES D'ART (PER CERT, UNA EXPOSICIÓ MEMORABLE) COM ELS COMPTES COR-

RENTS OBERTS, HAURAN SUPOSAT UNA BONA INJECCIÓ ECONÒMICA PER L'ASSOCIACIÓ

P. Sí, certament. Quant a l'exposició i posterior subhasta de les obres d'art he de destacar la feina immillorable d'En Gerard Matas. Efectivament, reunir tantes obres de qualitat de tants altres artistes de primera línia, en una mateixa exposició, és difícil. I això demostra que el paisatge és un patrimoni que s'ha de conservar a tota costa i que, el nostre, no és només dels 2500-3000 bunyolins, sinó de tot el poble de Mallorca. Sí, va anar prou bé, recaptarem més de dos milions quan n'esperàvem un. Quant als comptes corrents, poc a poc es va apuntant la gent. S'ha de tenir en compte que s'han d'enfrontar les despeses que hem tengut i les que tendrem. Si la declaració és positiva, pensam recórrer; si guanyam el primer envit, vendrà el tema del Pla de Graveres i haurem de seguir defensant amb informes més amplis i rigorosos la no ubicació de cap gravera en el terme de Bunyola. S'ha de pensar també que tenim contractat un advocat que està fent molta de feina, de manera seriosa i que tot això costa doblers.

REDACCIÓ

VOCABULARI RELACIONAT AMB ESTUDIS

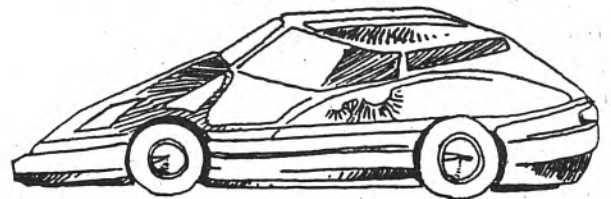

Barbarisme	Forma correcta
Quaderno	Quadern
Lliteratura	Literatura
Borrar	Esborrar
Tissa	Guix
Estodiar	Estudiar
Companyero	Company
Recreo	Esplai
Passillo	Corredor
Bombilla	Bombeta
Boligrafo	Bolígraf
Lapis	Llapis
Sobressaliente	Excel·lent
Bien	Bé

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

VOCABULARI RELACIONAT AMB COTXES

Barbarisme	Forma correcta
Embrague	Embragament
Freno	Fre
Asiento	Seient
Maletero	Maleter
Ventanilla	Finestreta
Seguro	Assegurança
Panel	Plafó
Mando	Comandament
Faro	Far
Limpiaparabrisas	Eixuga-parabrisa

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

L'ESCOLA DE BALL

ES QUEDA SENSE TRES MÚSICS

L'ESCOLA DE BALL ES QUEDA SENSE (TRES) MÚSICS

Enguany l'Escola de Ball compleix 10 anys d'existència. Un aniversari que han celebrat amb tota mena de luxes, com cal en una celebració d'aquesta categoria. Coincidint amb aquestes festes commemoratives es produïa un fet per molts "cantat" de feia mesos: la sortida del grup de tres dels seus cinc músics que deixa pràcticament a la intempèrie la part musical de l'Escola de Ball. ES CASTELLET parlà amb els músics dimissionaris Antoni Borràs, Pere Canals i Guillem Quetglas.

E.C. ¿ENS PODRIEU EXPLICAR BREUMENT LES RAONS DE LA VOSTRA SORTIDA DE L'ESCOLA DE BALL?

MÚSICS. Sí. Els motius són molts. Parla-rem dels més importants. Primer de tot ens anam perquè volem fer un grup de músics amb altres que no pertanyen a l'Escola de Ball i per respecte a ells hem de renunciar. De totes maneres hem de dir que **partim, sobretot, farts de crits, de males cares i d'incomoditats. Partim cansats de no ser reconeguts ni de ser respectats amb la mesura que mereixiem aquest respecte.** I la gota que va fer vessar el tassó va ser un crit terrible de superioritat, un "què feis! Ja està bé!" que ens va envergar en Jordi Cloquell, davant tothom, a Can Penasso.

E.C. PARLAU DE QUE NO SOU RESPECTATS, ¿COM ÉS AIXÒ?

M. Dins l'Escola de Ball, els músics som "el último de la fila", el darrer mot del credo. Sense anar més enfora: en els viatges que s'organitzen es lleven places de músics per a donar-les als acompanyants. Se reconeix més la feina d'un acompanyant (que és molt respectable que no la dels músics). A part d'això no rebem cap ajut: els instruments i el seu manteniment va a càrrec de cada músic. Els únics instruments que

ha comprat l'Escola de Ball han estat un violí per fer content un músic i un guitarró que primer hagué de pagar de la seva butxaca un músic. I ben poques vegades ens han donat mostres d'agraïment. O almanco a nosaltres tres, perquè a altres músics els duen damunt palangana.

E.C. PEL QUE DEIS, LES VOSTRES RELACIONS AMB LA DIRECTIVA DE L'ESCOLA DE BALL NO SÓN GAIRE BONES.

M. No, no són massa bones. Tota aquesta gent té una malaltia molt dolenta: ganes de comandar. En general, tots els de la Junta menyspreen. Dins la Junta hi ha gent molt carismàtica com en Jordi Cloquell i la majoria que només diuen amén, amén. N'hi ha haguts molts que han intentat canviar coses i tot d'una han plogut crítiques destructives. Endemés, a l'Escola de Ball hi falta molta d'informació.

E.C. L'ESCOLA DE BALL ES REGEIX PER UNS ESTATUTS, ¿NO PÒDIEU LLUITAR AMB ELS ESTATUTS A LES MANS ABANS DE SEPARAR-VOS D'ELLA?

M. És ver que teniem uns estatuts, però ben poca cosa ha canviat d'ençà d'ells. En principi, amb la creació de distintes

comissions, pareixia que la cosa aniria bé, però la manca d'interès general ho va impedir. **Les comissions no funcionen**, només la de tresoreria i la de secretaria que ho fan per inèrcia. Però les altres com la d'assaigs, no funcionen. Nosaltres intentàrem alguna vegada organitzar els assaigs, fer-los per separat. Totd'una va parèixer que sí, però al finals els músics havíem d'assajar tres vegades, mentre que els altres ho feien una o dues.

E.C. ES BEN EVIDENT QUE DEIXAU EN QUADRE LA PART MUSICAL DE L'ESCOLA DE BALL, ¿QUÈ EN PENSA LA JUNTA DIRECTIVA?

M. No els interessa massa els grups de músics, ja vos ho hem dit. Fixau-vos que quan els convocàrem per anunciar-los que ens volíem anar, de trenta i busques que són a l'Escola de Ball, només en vengueren dotze i la resposta del President va ser que: "bé, ja veurem com ho feim". Però lo més trist és que d'ençà que ho saben ens han fet boicot i mala propaganda intentant estirar cap a ells a qui els interessava a fi que els altres ens véssem desfets. I una altra cosa: quan se n'ha anat un ballador o cantarie, no ha passat res, d'un dia per l'altre la cosa ha estat feta; en canvi a nosaltres ens han obligat, com aquell que diu, a seguir complint el calendari previst. I ho hem fet per quedar bé, per demostrar que sabem quedar bé i que si fugim no és per fotre ningú, al revés, volem que la cosa millori i la millor manera, per nosaltres, és que facem feina per la nostra banda i que quan vulguin música ens puguin trobar. Amb una paraula, créim que en general estan contents que ens anem.

E.C. POTSER QUE MÉS D'UN DIGUI QUE VOS N'ANAU PER PODER COBRAR LES POSSIBLES COL·LABORACIONS.

M. No, és mentida. Hem ofertat a l'Escola de Ball la nostra col·laboració que com a grup independent d'ella té unes despeses: volem renovar els instruments, volem comprar partitures i el material necessari per poder fer bona música. En definitiva són unes despeses que s'han de cobrir d'alguna manera i nosaltres demanam el mínim, no per guanyar-hi res, simplement per ajudar a cobrir despeses.

E.C. ÉS CURIÓS DE VEURE COM PER L'ESCOLA DE BALL HI HAN PASSAT MOLTS DE MÚSICS...

M. I tots ho han deixat sota excuses que havien d'estudiar, que no teníem temps.. Però lo que és clar és que si hi haguessem estat de gust no se n'haguessen anat. Molts dels que se n'han anat ho han fet sense dir res per no voler quedar malament, però tots, en el fons, se n'han anat perquè no s'hi trobaven bé. I és una llàstima que entre Sa Rondalla, els músics de l'Escola i els altres no haver fet un sol grup i anar creixent junts perquè uns i altres apuntàvem amunt. Creíem que l'Escola de Ball s'hauria d'haver dedicat a fer també un poc d'escola de música. Hagués estat lo seu.

E.C. I ARA, QUÈ?

M. I ara hem creat un nou grup ben enfocad cap a un camí concret. Farem música popular, del reneixement, madrigals amb un grup de Ciutat, i en tenir més medis també farem un poc de modern. També intentarem fer un poc d'investigació folklòrica tocant peces que normalment no es fan. I, sobretot, pretenim estar tranquils, a gust, sense que ningú te potegi, sense males cares, sense barramades i sense el malestar d'ara. De moment, encara no és definitiu, ens déim "Quinta Justa" que és un interval de música.

REDACCIÓ E.C

CA'S BOLLETI

**Drogueria, ferreteria, sabateria
i articles varis**

carrer Major, 19

Tel. 613047

GELATADA DE LA TERCERA EDAT

"Sa monja l'encen i es frare l'apaga".

Haviem passat mig mes d'agost, i no havíem sentit parlar de sa gelatada que sa nostra presidenta, Francisca Colom, havia promès.

Cartell a sa façana del CLUB 3ª EDAT de "qui vol gelat amb ensaïmades a apuntar-se, i dijous 18 d'agost, a s'esplanada de Barcelona, a les 7 del capvespre".

Dit i fet!

A les 7, encara el sol agostenc empeny, però no fou impediment perquè més d'un centenar d'afiliats prenguessen baixada de sa costa de s'estació, cap amunt a ses cases de Barcelona, a plantar cara i fer acte de presència.

Molts assistiren a peu, els valents. I els més covards, coixos i baldats, deixaren ses cames velles per ses novelles i en cotxos o motos, en un "santiamen" aposentaren els seus darreres, ben asseguts a cadires.

Qualque banc improvisat damunt caixons i taulons, que a més d'un feien estar mal a ple, degut a la poca seguretat que allò donava.

Ben asseguts tots, començà la festa.

En Biel Suau, "Tiba", amic de tots els allots de Bunyola durant moltíssims d'anys, vestit de blanc, començà a omplir tasses i xicres de tota mida, (ja que cada qual emprava la seva), d'un bon gelat d'ametlla, recordant i assaborint el que ell mateix va preparar, sense intoxicar a ningú mai, més de mig segle.

Ses nostres "Misses", tirant als "seixanta i per amunt" d'anys, repartint gelat i ensaïmades. Allò pareixia sa multiplicació des pa i es peixos, que tantes vegades nos predicaven.

Tothom s'omplí de gelat i ensaïmades, repartiren ses vegades que volgueren i encara hi participaren - jubilats, monges, capellans i nostre benvolgut President del Govern, D. Gabriel Cañellas i un fill seu.

Que bé nos hi trobam: panxa plena i jornal pagat.

El sol se n'anava a la posta, i damunt s'esplanada de Barcelona, llavors no nos venia a hores.

Ball de bot, "xistes", acudits verds i morats, glosats i un variat de cant i ball.

Tancà sa bulla i sarau, amb un recital de poesia, el nostre Sr. Cañellas. Quina memòria i quin parlar té!. No és rar que no acabi mai sa xarreira quan en política s'afica. Aprofitam per donar-li s'enhorabona i gràcies.

Després acabà com a ca Madò Moreia..... i cada qual tornà a ca seva. Això sí, contents, alegres i que prest nos poguem tornar reunir.

AFEGITÓ: Tota sa festa va anar acompanyada d'un bon xampany fresc i abastament. A aquesta edat, va millor sa menjua que el beure. No fer mal a ningú. Això va anar més que bé.

Jovenets 3ª Edat.

— illes —
cartonatges illes, s.a.

Cta. Palma-Sóller Km.15
Tel. (971) 61 38 11
07110 BUNYOLA

EXPOSICIÓ D'ARTESANIA AL LOCAL DE LA TERCERA EDAT

El local és petit, però tant bé el compongueren, que no quedà racó ni redol per aficar-hi una agulla més. Tot eren treballs fets a mà, a base de paciència, bones mans, molta manya i molts anys d'experiència. Totes les parets estaven guarnides de gom a gom.

Estovalles de punt mallorquí i els seus torcaboques. No n'hi havia cap d'igual. No feia diferència senendret de s'enrevers, tan atapit i ben fet estava.

Vànoves de tota casta i punt molt guapo i mal de treure. Cobertors de punt mallorquí i altres pedacets de roba i randa pels voltants.

Un camis de capellà, de malla, tot fet a mà. Roba antiga, volants de randa, rebosillos, jaquetes, faldons, calçons blancs, llargs fins als peus, i bragues de dona de més de 100 anys.

Làmpares de comodi, de ganxet. Gorres de dormir, amb un "arruixet". Davantals de "Richelieu", vestits de camilla, grossos i petits.

Dos vels i mantos de malla, de mig segle, sense cap forat d'arna.

El vestit de novia de Donya Bel, senyora del Metge Toni, compost de:

- falda tavellada amb una llaçada grossa.

- "corpinyo" i rebosillo.

Ademés, flors fetes amb ganxet, paneretes, tassa de cafè i plat, tot de randa, i moltes d'altres coses.

Per aprofitar dos racons i el poc redol, una bona senyora, vestida de festa major: falda, gipó, rebosillo, falda blanca amb randa, guants, ventall, "sombrella", calces, sabates baixes amb botons i ses seves corresponents joies d'aquells temps, de molt valor actualment.

Front a aquesta senyora, una pagesa amb vestit de feina: faldons, canyom, mocador de pinyetes, mocador negre pes cap, manegots i espartenyas d'espart.

També es podien veure els següents ormetjos: una cadira aplegadissa brodada, una escala de peu en miniatura, espaldors i espongeres. Una filadora de llana, una màquina filoa i un àspid per fer ses troques de fil.

Jovenets 3ª Edat.

CAIXA DE PENSIONS

"la Caixa"

CORRESPONDÈNCIA QUIMÈRICA

als malmesos

Distingits i estimats:

Sou multitud. Tants que, pensant-hi bé, parant bon esment, no sé si incloure'ns a tots amb vosaltres i deixar que la resta, els suposats afortunats, facin el seu camí tots sols. Perquè de malmesos, de miserables a cops de mala vida, de vida de ca, el mon n'és ple.

Val a dir que no tenc massa clar què vull dir-vos, és cert, però que cosa semblant a la necessitat em fa prendre les camades, no sempre plaents, del discurs.

He de dir-vos, d'entrada, que sense haver-vos tocat mai, és com si us tengués a dinar o a sopar cada dia, per mor d'aquest enginy tan indiscret com fred de la televisió: ahir un afganès, avui un burundès i demà un xilè; a fer el cafè en vendrà un mallorquí de rel o de manlleu malalt d'alcohol, de solitud i de pànic pel demà, i al te (o al segon cafè de l'horabaixa) el veï de baix que, desesperat, em deia que havia trobat un semàfor per devers el carrer d'Aragó de Ciutat, d'allò millor per pellucar qualche secall en forma de cinc duros. Perquè de miserables a cops d'oblit Mallorca n'és plena.

Sóm fàcilment impressionable, ho reconec, sense saber en certesa si es tracta d'un do plausible o d'un defecte del caràcter. I veure un burundès hutu de pocs anys degollat per un tutsi, o veure un soldat iraquíà grotescament inflat com un granot enmig d'un bassiot de porqueria, o un xilè apalliat per un armat, confès sagradament que m'acolina, em desferma els lligams eternament febles del seny. En un atac d'ira, entraria per la finestreta boja, passaria com un llamp per dins els seus circuits, transmissors, transistors i altres galin-

daines tècniques, per arriar cops de puny a tants de cíncics. En el moment, embotellaria En Pinochet-bec-de-gallina i En Jomeini-cara-de-sac i altres monstres, com els nostres prebots de "benestar social" per tirar les botelles a les basses de ferum de qualsevol abocador de fems controlat o no, tant se val. Però, ai las!, acte seguit, un anunci, un "què hi ferem?" cruel, un "no hi ha dret!" pervers, un "venga, a sopar", torna refermar els lligams eternament febles del seny i la línia plana que marcava el cardiograma feia un instant, torna a pujar i devallar humanament folla. Basta un no res per esborrar de la memòria tota misèria. Basta una xisclada de dits per oblidar-ho tot.

Només queden les preguntes: Què fer? ¿Basta allargar un poc més la línia plana del cardiograma? ¿Cal exercitar encara més la sensibilitat vers vosaltres (¿vers nosaltres?)? ¿Hem de seguir dansant, incansables, amb els espectres dels malmanats caiguts per sempre? ¿Hem de cridar amb urgència l'anarquia més completa, tornar passar i fènyer aquesta bolla humana tan maldestra? ¿Què en pensau (o que en pensam) dels afortunats, dels que tenim (o tenen?) totalment (?) cobertes les necessitats de supervivència? ¿És suficient, a comptes d'apropar-nos al vostre drama, confeccionar estadístiques fidedigníssimes dels que us han deixat a la força, dels que no són enlloc, dels que, de sobte, esdevingueren aire? ¿Què cony hem de fer d'efectiu? ¿Què cony he de fer jo d'efectiu? ¿Serveix per res aquesta impotència que cega, que crema, que ferma, que, quasi mata? ¿cal fèr res?

Atentament vostre malmès amic,
malmès.

Jaume Mateu Martí.

